

SIVILOMBUDSMANNEN

Sørlandet sykehus HF v. klinikkledelsen
PB 416
4604 KRISTIANSAND S

Vår referanse
2015/1819

Deres referanse

Vår saksbehandler
Rolf Christian Ranheim

Dato
20.12.2016

SVAR PÅ OPPFØLGINGSBREV FRA SØRLANDET SYKEHUS, KRISTIANSAND OM FOREBYGGINGSENHETENS RAPPORT

Det vises til brev fra Sørlandet Sykehus Kristiansand 22. juni 2016. Svarbrevet gir god informasjon om de oppfølgingstiltakene som er iverksatt etter besøk av Sivilombudsmannens forebyggingsenhet 7. til 9. september 2015. Det synes som om sykehuset på flere områder så langt har fulgt opp rapportens anbefalinger på en god måte.

Når det gjelder de fysiske forholdene ved sykehuset merker vi oss henvisningene til at det er stor sannsynlighet for at det skal opprettes et nytt bygg for psykisk helsevern, og noterer at det i forslag til statsbudsjett for 2017 er satt av midler til dette. Når det gjelder tilgang til uteområder og friluft forutsetter Sivilombudsmannen at sykehusets målsetting om utgang for pasientene gjennomføres også i nåværende bygningsmasse.

Ombudsmannen har særlig merket seg de endrede rutiner for informasjon til pasientene angående tvangsvedtak, slik at pasientene nå mottar journalnotatet sammen med vedtaket. Vi merker oss også de endrede retningslinjene og undervisningstiltak rettet spesielt mot vedtaksfatting ved tvangsbruk og fokus på å redusere bruk av tvangsmidler.

I oppfølgingsbrevet informeres det om at pårørende skal underrettes etter bruk av tvangsmidler når pasienten er i en slik tilstand at han eller hun kan ta stilling til om pårørende skal underrettes. Informasjon til pårørende er en viktig rettsikkerhetsgaranti. Det vil være en problematisk svekkelse av denne garantien dersom pasientens pårørende ikke blir informert når tvangsmiddelbruk er iverksatt fordi pasienten da anses ikke å være i stand til å ta stilling til om pårørende skal varsles. Sykehuset bør derfor umiddelbart ved pasientens ankomst til sykehuset avklare hvem som er nærmeste pårørende og om denne skal underrettes ved hendelser. Dersom pasienten ikke i etterkant av dette konkret har gitt uttrykk for at pårørende ikke skal kontaktes, bør sykehuset sikre underretning av pårørende ved bruk av tvangsmidler. Dette bør ikke gjøres avhengig av sykehusets vurdering av om pasienten er i stand til på nytt å ta stilling til dette i situasjonen.

Når det gjelder Ombudsmannens anbefaling om føring av skader på pasient eller ansatte i tvangsprotokollen, så har den bakgrunn i Den europeiske torturforebyggingskomitéens standarder. Komitéen har inkludert denne føringen for å sikre at sykehusene skal ha

fullstendig oversikt over alle viktige aspekter relatert til tvangsmiddelbruk. Skader oppstått ved bruk av tvangsmidler vil også kunne være av interesse ved etterfølgende kontroll.

Vi har merket oss at anbefalingen om å fjerne beltesenger fra skjermingsenhetene ikke er fulgt. Dette er beklagelig. Sivilombudsmannen har i forbindelse med besøk under forebyggingsmandatet vært i kontakt med flere sykehusavdelinger som har erfart at tilgjengelighet til tvangsmidler er et viktig moment for bruk av dem. I tillegg kan kjennskap og nærheten til tvangsmidlet virke truende og skape frykt hos pasienter. Vi gjør blant annet oppmerksom på erfaringer fra Lovisenberg Diakonale Sykehus som fjernet beltesengene som et av sine første tiltak for å redusere tvangsbruk.

Sivilombudsmannen har også merket seg at det nå er vedtatt hjemmel for ransaking som gir anledning til å rutinemessig gjennomføre mindre inngripende former for ransaking og visitasjon. Forebyggingsenheten henviser i den forbindelse til at slik kontroll skal gjennomføres så skånsomt som mulig og at intensiteten i kontrollen må stå i et rimelig forhold til det en kan oppnå.

Avslutningsvis takker vi for orienteringen om de endringer fengselet og helsetjenesten har iverksatt etter Sivilombudsmannens besøk. Med dette avsluttes oppfølgingen av besøket til Sørlandet sykehus, Kristiansand. Et eventuelt nytt besøk vil kunne bli gjennomført når Sivilombudsmannen vurderer dette hensiktsmessig.

For ombudsmannen

Helga Fastrup Ervik
kontorsjef

Rolf Christian Ranheim
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.